

hvad der saa udførligt er udhævet, skal stemme imod Lovforslagets Overgang til anden Behandling.

Scholer: Ligefom den ærede 1ste Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Larsen) begyndte sit Foredrag med at erklære, at han havde endnu de samme Anskuelse og stod paa det samme Standpunkt som i 1855, saaledes skal jeg ogsaa udtale, at jeg har de samme Anskuelse som dengang, da jeg tilligemed tre andre ærede Medlemmer af det vedkommende Udvalg tilraadede ikke at gaae saa vidt i Friheden med Hensyn til Rentefoden, som skeet er. Vi udtalte dengang, at vi havde anseet det for rigtigst, at der slet ikke var blevet rørt ved dette Forhold, og efter de Erfaringer, jeg har vundet siden den Tid, er det endnu min Overbevisning, at det vilde have været saare heldigt, om der dengang aldeles ikke var blevet rørt derved. Vi udtalte tillige vor Frygt for, at den Forandring, der da vedtoges, vilde have tilfølgende, at mange Prioritetshavere vilde opsigte deres Capitaler pro forma, blot for at tilvinge sig en højere Rente, og dette har netop været Tilfælde i en overordentlig høj Grad. Jeg har seet mange, mange hundrede Exempler paa, at man netop paa den Maade har tiltvunget sig højere Rente ved at true med at sigte Capitalerne op. Naar man veed, hvor vanskeligt det var under Krisen for de smaa Eiendomsbestodere at erholde Laan, saa er det naturligt, at Følgen maatte blive, at visse maatte gaae ind paa de Betingelser, som Laangiveren opstillede, og om de nu ogsaa bagefter vare istand til at erholde Laan paa meget billigere Betingelser, saa veed jo Enhver, hvor kostbar en Historie det er med Pengeomsætninger, at udstede nye Obligationer, naar man skal have Laan. Jeg veed vel, at der theoretisk kan opstilles skønne Grunde for den frie Rente og Frihed i den Henseende, at man nemlig skal have Lov til at gjøre sig sine Capitaler saa frugtbringende som muligt. Jeg har seet mange store Afhandlinger skrevne om dette, men lader os holde os mere til Erfarin-

gen og til Exempler paa, hvorledes man i andre Stater har forsøgt den frie Rente, men har været nødt til at indskrænke den igjen, saaledes i Østerrig og Frankrig, hvor man i Slutningen af forrige Aarhundrede forsøgte den frie Rente, men var nødt til at indskrænke den igjen, og kan den ikke bestaae i Lande, der have saa store Capitaler, hvor troer man da, den kan bestaae i et Land som Danmark, der har Mangel paa Capitaler? Jeg tør sige, at der er hartad ingen Lov, der har fremkaldt en saadan Stræk i Befolkningen, som Loven af 1855 om Rentefoden; den har bragt stærkt Røre iblandt Folk, og dersom der ikke skeer et Skridt til at indskrænke Loven, som man her har foreslaaet, saa vil den vedblive at vedligeholde Røre i Befolkningen og en stor Misfornøielse, idet man, som sagt, har saamange Exempler paa de skadelige Følger af den. Der har været anført af Modstanderne af Lovforslaget og navnlig af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (L. C. Larsen), at Laangiverne vilde saa istedetfor at ublaane deres Penge sætte dem i kongelige og Creditforenings-Obligationer. Ja, det kan maaffee være Tilfældet her i Kjøbenhavn og dens nærmeste Omegn, hvor Forholdene ere saa aldeles forskellige fra det øvrige Lands; men det er en Handel, som man slet ikke besatter sig med, og ikke kan besatte sig med omkring i Provindserne. Der laaner Nabo til Nabo; men det er jo en Selvfølge, at naar A beslutter: „nu vil jeg have en højere Rente“, og han faaer den, saa siger B: „saa vil jeg ogsaa have den“, og saaledes bliver det ved, og det gaaer da ud over de mindre Formuende, og det bidrager til, at manges en Eiendomsbesidder maa gaae fallit, fordi han afvinges Renter, som han ikke kan svare, og Eiendommen ikke kan bære efter Tidens Forhold. Jeg vil ansee det som meget beklageligt, om dette Forslag skulde blive negtet Fremme og ikke ophøies til Lov, og jeg vil derfor paa det Indstændigste tilraade at stemme for Forslaget, ligefom jeg haaber, at Regeringen vil gaae ind paa, at det bliver op-
høiet til Lov.